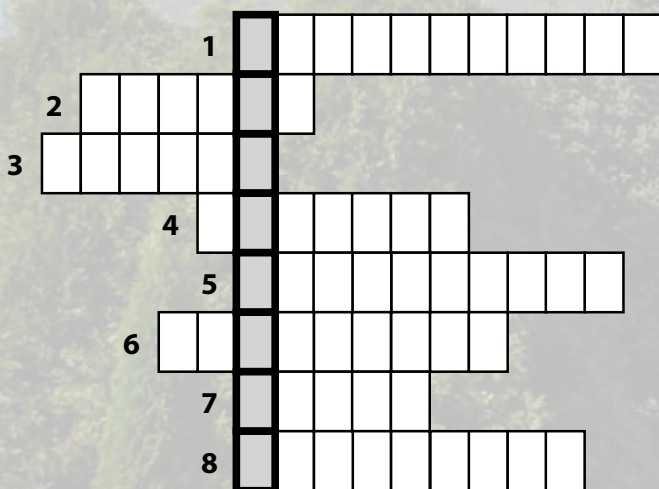

KRZYŻÓWKA

Poniżej krzyżówka jest do uzupełnienia.
Odgadnij wszystkich haseł znaczenia.

1. Przedwojenna nazwa miejscowości, utrwalona na pomniku stojącym na cmentarzu.
2. Święty – patron kościoła w Dobrzanach.
3. Ptak, w którego głosie słychać perliste trele.
4. Nazwisko założyciela i pierwszego kierownika szkoły w Dobrzanach oraz jego żony.
5. Rzadko spotykana muchołówka.
6. Na rzucie tej figury zbudowana jest świątynia w Dobrzanach.
7. Zjawisko, podczas którego nie można przebywać w „Parku nad rzeczką”.
8. Nazwa łuków, jakie znajdują się nad oknami kościoła.

Rozwiązaniem jest nazwa Dobrzan, używana przez krótki czas po II wojnie światowej.

Projekt questu: Małgorzata Duda

Opracowanie trasy: Małgorzata Duda, Tomasz Duda

Tekst: Małgorzata Duda

Zdjęcia: Tomasz Duda

Rysunki: Lidia Lalak-Szawiel

Gdzie to jest?

Dobrzany – miasteczko w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, powiecie stargardzkim.

Jak dojechać?

– Z drogi krajowej nr 20 (Stargard – Drawsko Pomorskie) zjazd na drogę powiatową na wysokości Chociwła lub Dzwonowa, kierunek Dobrzany.

– Z drogi krajowej nr 10 (Stargard – Piła) zjazd na Dobrzany w Suchaniu.

Początek questu:

Przed budynkiem Urzędu Miejskiego, ul. Staszica.

Czas przejścia: ok. 45-60 min

Opiekun wyprawy:

Stowarzyszenie „WIR” – Wiejska Inicjatywa Rozwoju

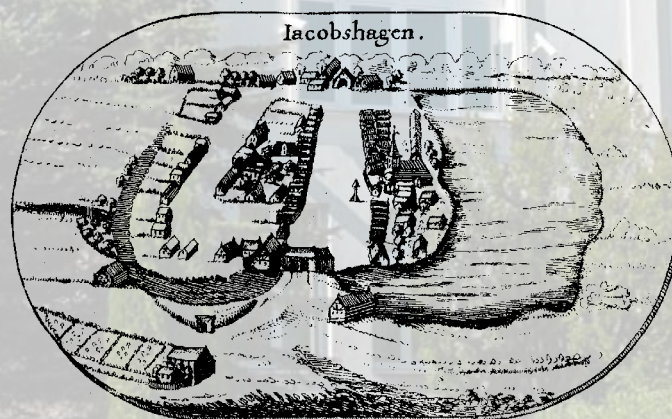
Rynek Staromiejski 5

73-110 Stargard

e-mail: wir-igd@wp.pl

www.wir-igd.org.pl

tel. 91 578 43 78

Dobrzany na Wielkiej Mapie Księstwa Pomorskiego z 1618 r.

Quest powstał na zlecenie Stowarzyszenia „WIR”
- Wiejska Inicjatywa Rozwoju - 2018 r.

Wydawca: dudowie.pl Małgorzata Duda

ZACHODNIOPOMORSKI QUEST REGIONALNY

DOBRZANY

o dawnych mieszkańcach

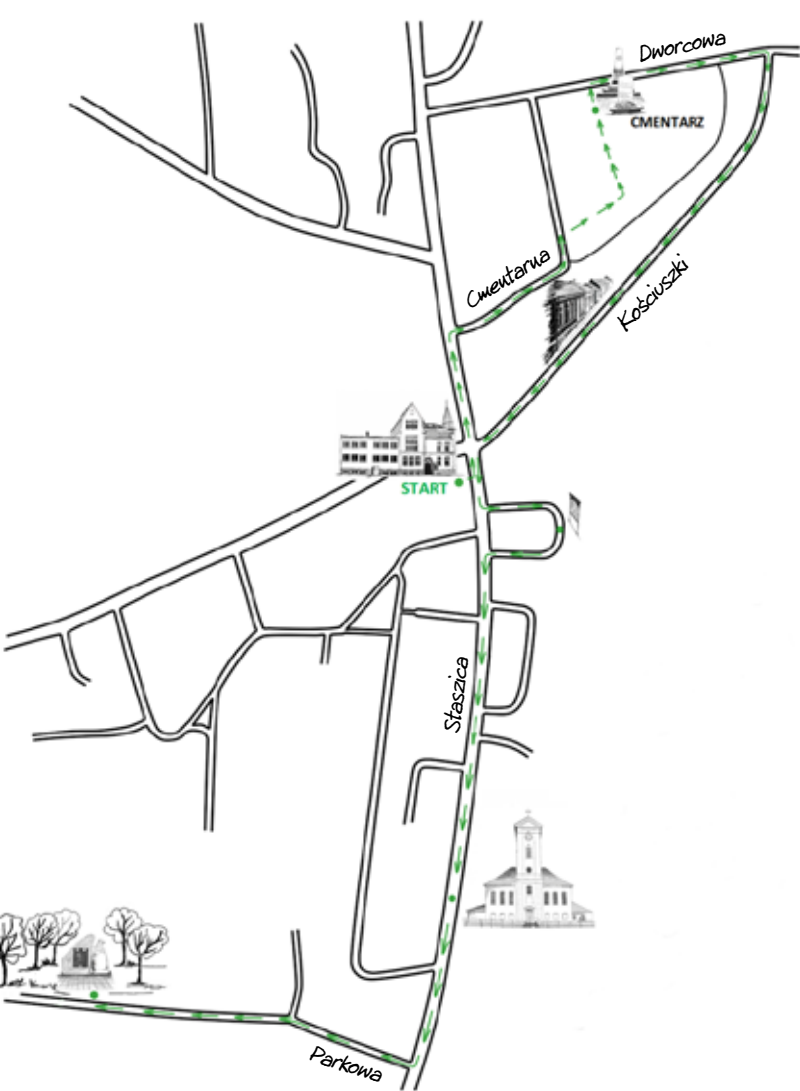

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Publikacja opracowana na zlecenie Stowarzyszenia „WIR”

- Wiejska Inicjatywa Rozwoju, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach „Wsparcia dla rozwoju lokalnego
w ramach inicjatywy LEADER”, objętego PROW na lata 2014-2020.

Dziś zapoznamy się z Dobrzaniem oraz z różnymi ich zagadkami. Pod Urzędem Miejskim nasz quest zaczynamy, historię miejsca i ludzi przekazać zamierzamy.

Przyjrzyj się ratuszowi, co lat ma około sto. Po prawej wieżyczka się wznosi i jest ciekawe to, że władzę ona symbolizuje. Na lewo od niej herb się znajduje: na belce błękitnej szpon gryfa pomorskiego - to jest oznaka miasta książęcego.

Spod siedziby burmistrza i rajców na cmentarz ruszamy.

Skręcamy w lewo i dalej po prawej ulicy Cmentarnej szukamy.

Do bramy cmentarza po kilku minutach bezpiecznie nią dojdziemy i prosto przez bramę pomiędzy groby śmiało i żwawo wejdzimy.

Alejka do świerków nas poprowadzi, za nimi w lewo iść trzeba na schody, a potem schodami podążaj do krzyża, za krzyżem niech prosto wiodą cię nogi.

W grupie nagrobków po lewej za krzyżem, poszukaj, gdzie leży, kiedyś dobrze znany, STANISŁAW, co tworzył szkołę w Dobrzanych i tu właśnie został pochowany.

Ponieważ w grobie małżonkowie spoczywają, nazwisko w podwójnej formie mają. Odszukaj je proszę na nagrobnej płycie i wpisz je poniżej – może przyda ci się. _____ [4]

Dalej nas ścieżka zaprowadzi, gdzie słupek z granitu stoi czarnego. Tak to po wojnie upamiętnili mieszkańcy poległych z miasteczka tego, tych, którzy w pierwszej wojnie walczyli, na frontach różnych życie zakończyli. I tam, gdzie wstęga wieniec z liści dębowych związała, ręka rzeźbiarza dawną nazwę miasteczka wyrycić zdołała. Przeczytaj, jak przed czterdziestym piątym Dobrzany się nazywały, a potem w kratki poniżej wpisz długi ten wyraz cały. _____ [1]

Potem za bramę wyjdź i skręć w prawo, Dworcową idź do skrzyżowania, na nim w Kościuski skręć znowu w prawo i patrz wedle uznania

- na lewo lub prawo, bo po obu stronach domy się stare zachowały zielone, żółte i różowe i układ ulicy cały.

Tak w wiekach ubiegłych na Pomorzu wiele miasteczek wyglądało.

Szkoda, że do naszych czasów niewiele ich tak dotrwało.

A kiedy dojdiesz już do ratusza, skręć w lewo, miń rynek i za nim – znów lewa. Pętelkę zrób taką, jak jedzie autobus, ale poszukaj, gdzie jaki ptak śpiewa.

Na wielkiej tablicy z ptasimi zdjęciami zapoznasz się też z ciekawostkami. Sprawdź, w głosie którego słychać perliste trele _____ [3] i których muchołówek nie ma dziś za wiele. muchołówka _____ [5]

Wrócić teraz musisz na główną ulicę i odkryć jej pewną tajemnicę. Jej układ setki lat temu wytyczono i wzdłuż tej ulicy domy wzniesiono.

Spójrz na rycinę z Pomorza mapy starej. Popatrz, jak się rozrosły Dobrzany z osady małej.

A teraz idź aż do kościoła bo na ten zabytek już teraz pora.

Kościół ten powstał w klasycystycznym stylu - a na Pomorzu wśród zabytków tyłu, że trudno je zliczyć, to unikat wielki, bo większość świątyń tutaj to gotyku perełki. Tę świątynię zaprojektował architekt bardzo znany David Gilly – projektujący też porty, kościoły i pałace – krajowy mistrz budowlany.

Przeczytaj uważnie tabliczki treść bo może się wiedza z niej przyda gdzieś.

Dalej ze Staszica głównej ulicy schodzimy do nieco spokojniejszej okolicy. Skręć w prawo w Parkową i idź niedaleczko. Na końcu tej drogi jest „Park nad rzeczką”.

Stoi on w miejscu grodziska dawnego, po którym nie ma dziś śladu żadnego. W centrum parku na wielkim kamieniu ku pamięci tablica umieszczona. O przeszłości, przyszłości, teraźniejszości i wolności mówi nam ona.

Tu nasz quest już kończymy, jeszcze krzyżówkę rozwiązać musimy.